

АГАТА КРИСТИ ТРАГЕДИЯ ДЕЛ АРТЕ

Част 33 от „Еркюл Поаро“

Превод от английски: Христо Кънев, 1996

chitanka.info

Причината моят приятел Еркюл Поаро, бивш шеф на белгийската полиция, да се обвърже със случая Стайлс, бе чисто случайна. Неговият успех му донесе известност и той реши да се посвети на проблемите на престъпността. След раняването ми при Сомма и освобождаването ми от армията поради инвалидност, аз в крайна сметка се установих на квартира с него в Лондон. Тъй като разполагах със сведения от първа ръка за повечето случаи, с които се заемаше той, беше ми внушена идеята да подбера някои от най-интересните и да ги запиша. Започнах да се занимавам с това и почувствах, че ще е най-добре да поставя началото с една странна и заплетена история, предизвикала широк обществен интерес навремето. А това е случката на бала в чест на победата.

Макар да не отразява напълно необикновените способности на Поаро да разрешава и най-заплетените загадки, сензационният характер на този случай, известните хора, замесени в него, както и широкият отзвук в печата го правят един истински *cause celebre*^[1]. Ето защо аз отдавна имах чувството, че участието на Поаро в разгадаването му заслужава да бъде огласено за света.

Беше прекрасна пролетна утрин и ние се намирахме в апартамента на Поаро. Моят дребен приятел, чист и спретнат както винаги, наклонил яйцевидната си глава на една страна, грижливо мажеше с нова помада мустаците си. Той притежаваше малка, безобидна суетност, която се съчетаваше добре с неговата любов към реда и методичността. Вестник „Дейли Нюзмангър“, който четях, отдавна се бе изплъзнал от ръцете ми и лежеше на пода, а аз бях потънал в размишления, когато гласът на Поаро ме върна към действителността.

— За какво сте се замислили така дълбоко, *mon ami*?

— Право да ви кажа — отвърнах аз, — блъсках си главата над непонятната история на бала на победата. Вестниците са пълни с нея. — Докато говорех, почуках вестника с пръст.

— Е, и?

— Колкото повече чета за нея, толкова по-малко разбирам! — разпалих се аз. — Кой е убил лорд Кроншоу? И дали смъртта на Коко Кортни същата вечер е чисто съвпадение? Или е злополука? Или тя нарочно е взела свръхдоза кокаин? — Спрях, а после добавих драматично: — Над това си блъскам главата!

Почувствах известно раздразнение, когато Поаро не поде темата. Гледайки през прозореца, той само промърмори:

— Положително тази нова помада е чудо за мустаците! — Но като улови погледа ми, побърза да каже: — Безспорно... И как си отговаряте на тези въпроси?

Преди да успее да му отвърна, вратата се отвори и хазайката ни обяви за пристигането на инспектор Джап.

Човекът от Скотланд Ярд беше наш стар приятел и ние го посрещнахме сърдечно.

— О, добри ми Джап! — извика Поаро. — Какво ви води при нас?

— Ето какво, мосю Поаро — отвърна Джап, като седна и ми кимна за поздрав. — Разследвам случай, който, според мен, е много подходящ за вас, и дойдох да разбера дали ще се съгласите да се заемете с него.

Поаро имаше добро мнение за способностите на Джап, въпреки плачевната му липса на метод. Лично аз смятах, че най-големият талант на този детектив се крие в тънкото му умение да търси съдействие, като благосклонно предоставя случаите си на другите.

— Става дума за бала в чест на победата — започна предразполагащо Джап. — Сигурен съм, че с удоволствие ще се заемете с тази загадка.

Поаро ми се усмихна.

— Моят приятел Хейстингс — отговори той — ще бъде съгласен при всички случаи. Той току-що показва голям интерес към случая, *n'est-ce pas, mon ami*^[2]?

— Е, сър, вие няма да го изоставите сам — каза снизходително Джап. — По моему, въпрос на чест е да се заемете със случай като този. Но да пристъпим към работа. Предполагам, че знаете главните факти по случая, нали, мосю Поаро?

— Само това, което пишеше във вестниците... но въображението на журналиста понякога подвежда. Разкажете ми отново цялата история.

Джап кръстоса крака удобно и започна:

— Както е известно на всички, на мало и голямо в Лондон, миналия вторник имаше голям бал по случай победата. В наши дни на всяка дребна сбирка прикачват името „бал“, но този беше нещо

истинско, организиран в „Кълосъс Хол“. Цял Лондон се изсипа там — включително въпросният лорд Кроншоу и трупата му.

— Какво е неговото досие? — прекъсна го Поаро. — Или неговият биоскоп... не, как наричат това... биография?

— Виктор Кроншоу беше петият виконт, двајсет и пет годишен, богат, неженен и много пристрастен към театралния свят. Носеха се слухове, че е сгоден тайно за мис Кортни от „Олбъни Тиътър“, известна за приятелите си под името „Коко“ и, както твърдят всички, много очарователна млада дама.

— Добре. Продължете!

— Трупата, на лорд Кроншоу се състояла от шест души: той, вуйчо му — достопочтеният Юстас Белтейн, симпатичната вдовица от Америка мисис Малаби, младият актьор Крис Дейвидсън, жена му и накрая, но не по важност, мис Коко Кортни. Балът, както знаете, е бил костюмиран и трупата на Кроншоу представила стара италианска комедия — каквото и да означава това.

— Да, разбирам — измънка Поаро. — Комедия дел арте.

— Костюмите били копия от един комплект китайски фигури, част от колекцията на Юстас Белтейн. Лорд Кроншоу е бил Арлекин, Белтейн — Пулчинело, мисис Малаби му партнирала като Пулчинела, семейство Дейвидсън изпълнявали ролите съответно на Пиеро и Пиерета, а мис Кортни, естествено, била Коломбина. Още доста рано същата вечер проличало, че нещо не е наред. Лорд Кроншоу бил увесил нос и се държал странно. Когато трупата се събрала на вечеря в малка стаичка, предоставена им от домакина, всички забелязали, че лордът и мис Кортни не си говорели. Очите ѝ били пълни със сълзи и явно се намирала на границата на истерията. Вечерята минала в напрежение, а когато всички станали от масата, мис Кортни се обърнала към Крис Дейвидсън на висок глас с молба да я изпрати до вкъщи, защото „се почувствала зле“. Младият актьор се поколебал, погледнал лорд Кроншоу и после ги отвел пак в стаята, където вечеряли. Всичките му усилия да ги сдобри обаче останали напразни, така че той взел такси и придружил вече плачещата открито мис Кортни до жилището ѝ. Макар и много силно разстроена, тя не му доверила причината, а постоянно повтаряла, че „ще накара този Кронч да съжалява“. Това е единственият намек, с който разполагаме, че смъртта ѝ може би не е случайност. До този момент Дейвидсън успял

да я поуспокои малко, било твърде късно да се връща в „Кълосъс Хол“, затова той се прибрал у дома си в Челси, където след малко пристигнала и жена му с новината за ужасната трагедия, която се разиграла по време на неговото отсъствие. Лорд Кроншоу ставал все по-мрачен на бала. Отделил се от трупата си и те почти не го видели повече през останалата част от вечерта. Към един и половина през нощта, точно преди последния танц, когато всеки трябвало да сваля маската си, капитан Дигби, негов брат, офицер, който знаел как е маскиран Кроншоу, го забелязал да стои в една лежа и да гледа към сцената. „Ей, Кронч! — извикал той. — Ела долу да се веселиш! Не стой там горе да се пулиш като някакъв бухал! Слез в салона, след миг започва голямо веселие.“ „Добре! — отговорил му Кроншоу. — Чакай ме, иначе няма да мога да те открия в тълпата.“ След тези думи лордът се обърнал и напуснал ложата. Капитан Дигби и мисис Дейвидсън зачакали Кроншоу да дойде при тях. Минутите течали, но лорд Кроншоу не се появявал. Накрая Дигби изгубил търпение. „Този приятел да не си мисли, че ще го чакаме цяла нощ?“ — възкликнал той. В този момент при тях дошла мисис Малаби и те ѝ обяснили, че чакат Кроншоу, а той не идва. „Вижте — казала живо симпатичната вдовица, — тази вечер той е толкова нацупен, сякаш целият свят му е крив. Да отидем и да го измъкнем оттам.“ Търсенето започнало, но без никакъв успех, докато на мисис Малаби ѝ хрумнало, че може да го намерят в стаята, където са вечеряли преди час. Упътили се натам. И какво да видят! Техният Арлекин наистина бил там, но проснат на земята, със забит в сърцето нож за хранене!

Джап спря своя разказ, а Поаро кимна и изрече доволно:

— *Une belle affaire*^[3]! И няма никаква улика кой е извършил това нещо? А и не би могло да има!

— Е — продължи инспекторът, — останалото знаете. Трагедията е двойна. На другия ден всички вестници излязоха с големи заглавия и кратко съобщение, че мис Кортни, известната актриса, е била намерена мъртва в леглото си и че смъртта ѝ се дължи на свръхдоза кокаин. Дали става дума за злополука или за самоубийство? Нейната прислужница, която била извикана да даде показания, признала, че мис Кортни е била прирастена към наркотика, което потвърдило заключението за случайна смърт. Въпреки това ние не можем да се откажем от версията за самоубийство. Смъртта на актрисата е особено

неблагоприятна, защото не ни подсказва нищо за причината за скарването предишната нощ между лорд Кроншоу и мис Кортни. У мъртвия лорд била намерена малка емайлирана кутийка. На нея с диаманти било изписано името „Коко“ и тя била наполовина пълна с кокаин. Прислужницата на мис Кортни удостоверила, че тази кутийка принадлежи на господарката ѝ и че тя почти винаги я носела със себе си, понеже тя съдържала запас от наркотика, на който тя бързо се превръщала в роб.

— Лорд Кроншоу бил ли е пристрастен към наркотика?

— Бил е много далеч от тази мисъл. Имал е необикновено строги възгледи по въпроса за опиатите.

Поаро кимна замислено.

— Но тъй като кутийката била намерена у него, той е знаел, че мис Кортни го е взимала. Намеква ли ви това за нещо или не, добри ми Джап?

— Е! — възкликна Джап доста двусмислено.

Аз се усмихнах.

— Ето — каза Джап, — аз ви изложих случая. Какво мислите за него?

— Да сте открили някаква улика, която да не е била съобщена?

— Има една такава. — И Джап извади малък предмет от джоба си и го подаде на Поаро. Това беше малък помпон от смарагдовозелена коприна, с няколко неравни нишки, стърчащи от него, сякаш е бил откъснат със сила.

— Намерихме го в ръката на мъртвеца, която го беше стиснала здраво — обясни инспекторът.

Поаро върна помпона без никакъв коментар и попита:

— Лорд Кроншоу имаше ли врагове?

— Не ни е известно. Имаше вид на общителен младеж.

— Кой печели от смъртта му?

— Неговият вуйчо, достопочтеният Юстас Белтейн, наследява титлата и имотите му. Против него има един-два подозрителни факта. Някои хора твърдят, че са чули страхотна кавга в малката стая за вечеря и че Юстас Белтейн е бил един от спорещите. Виждате ли, ножът, грабнат от масата, сочи възможност убийството да е било извършено в резултат на скарване.

— Какво казва мистър Белтейн по този въпрос?

— Твърди, че един от сервитьорите бил много пьян и той го смърлил. А това било към един и половина. Виждате, че твърдението на капитан Дигби определя времето много точно. Само около десет минути са изминали от момента, в който той извикал на Кроншоу, и намирането на тялото.

— А ако допуснем, че мистър Белтейн като Пулчинело е носел гърбица и жабо?

— Не зная подробности за костюмите — отвърна Джап и хвърли любопитен поглед на Поаро. — Впрочем не разбирам какво общо има облеклото му с произшествието.

— Нима? — В усмивката на Поаро имаше тънък присмех. Но той продължи спокойно, а очите му заискриха със зеления си блясък, който аз бях свикнал да разпознавам толкова добре. — В тази малка стая за вечеря имало ли е завеса или не?

— Имаше, но...

— А зад нея достатъчно място, за да се скрие човек?

— Да... всъщност там имаше малка ниша, но как научихте за завесата? Не сте били на мястото, нали, мосю Поаро?

— Не, добри ми Джап, завесата се роди в главата ми. Без тази завеса драмата е лишена от логика. А винаги трябва да търсим логиката на нещата. Кажете ми, повикали ли са лекар?

— Веднага, разбира се. Но не можело нищо да се направи. Смъртта, изглежда, е настъпила моментално.

Поаро кимна малко нервно.

— Да, да, разбирам. А сега, кажете ми, лекарят даде ли показания при разследването?

— Да.

— Нищо ли не спомена той за някакъв необикновен симптом? Нещо в положението на тялото, което да му се е сторило неестествено?

Джап се вгледа в дребния човек.

— Да, мосю Поаро. Не зная за какво намеквате, но лекарят спомена, че има напрежение и вкочаняване на крайниците, което той не може да си обясни.

— Аха! — възкликна Поаро. — Аха! *Mon Dieu*^[4]! Джап, това ни дава материал за размисъл, не смятате ли?

Видът на Джап съвсем не подсказваше, че има върху какво да размишлява.

— Ако си мислите за отрова, мосю, кой ще реши първо да отрови човек, а после да го намушква с нож?

— Това наистина изглежда странно — съгласи се невъзмутимо Поаро.

— Има ли нещо, което искате да видите, мосю? Да разгледате стаята, където бе намерен мъртвият?

Поаро махна с ръка.

— Ни най-малко — отговори той. — Вие ми казахте единственото нещо, което ме интересува — възгледите на лорд Кроншоу по въпроса за наркотиците.

— Значи не желаете нищо да видите?

— Само едно.

— И какво е то?

— Искам да видя комплекта от китайски фигури, чиито костюми са взети за модел.

Джап се ококори.

— Странен човек сте вие! — възкликна той.

— Ще направите ли това за мен?

— Елате до „Баркли Скуеър“ още сега, ако искате. Мистър Белтейн, или негова милост лордът, както вече бих го нарекъл... няма да има нищо против.

Потеглихме веднага с такси. Новият лорд Кроншоу не беше вкъщи, но по молба на Джап бяхме въведени в така наречената „китайска стая“, където се пазеха всички бисери на колекцията. Джап се огледа безпомощно.

— Не виждам как ще намерите онези неща, които ви интересуват, мосю.

Но Поаро беше вече поставил един стол пред полицата на камината и скочи на него като пъргава червеношийка. Над огледалото, на малка самостоятелна полица, стояха шест китайски фигури. Поаро ги огледа внимателно и сподели някои забележки с нас.

— *Les voila!* Старата италианска комедия. Три двойки! Арлекин и Коломбина, Пиеро и Пиерета — много изискани в бяло и зелено, а Пулчинело и Пулчинела — той с жабо и набори, с гърбица и с цилиндър. Да, както предполагах, много са изискани.

Постави внимателно фигурите на мястото им и скочи от стола.

Джап изглеждаше недоволен, но тъй като Поаро явно нямаше желание да обясни каквото и да било, детективът се помъчи да се престори на равнодушен. Когато се приготвихме да си вървим, домакинята пристигна и Джап ни представи едни на други.

Шестият виконт Кроншоу беше мъж на около петдесет години, с приятни маниери и с красиво, но нерешително лице. Тази негова привидна апатия ми се стори по-скоро поза на човек, който явно искаше да внуши отегчение към удоволствията на висшето общество. Веднага ми стана неприятен. Посрещна ни доста благосклонно, обяви, че е слушал много за невероятните умения на Поаро и ни предложи всячески услугите си.

— Уверен съм, че полицията върши всичко възможно — каза Поаро.

— Но аз се опасявам, че причината за загадъчната смърт на моя племенник никога няма да бъде разкрита.

Поаро го наблюдаваше внимателно.

— Знаете ли дали вашият племенник е имал някакви врагове? — попита той.

— Никакви. Сигурен съм. — Замълча, а после продължи: — Ако има някакви въпроси, на които бихте искали да отговоря...

— Само един. — Гласът на Поаро прозвуча сериозно. — Костюмите... те са били възпроизведени *точно* по вашите фигурки, нали?

— До най-малката подробност.

— Благодаря ви, милорд. Това е всичко, в което исках да се уверя. Желая ви приятен ден.

— Какво ще предприемем по-нататък? — попита Джап, когато забързахме по улицата. — Знаете, че трябва да докладвам в Скотланд Ярд.

— *Bien!* Няма да ви задържам. Има още нещичко, за което искам да се погрижа, а след това...

— Да?

— Случаят ще бъде приключен.

— Какво? Не може да бъде! Знаете вече кой е убил лорд Кроншоу?

— *Parfaitement*^[5].

— Кой е тогава? Юстас Белтейн?

— О, *mon ami*, вие знаете малката ми слабост! Винаги изпитвам желание да запазя в тайна нишката, която държа в ръцете си, до последния момент. Но вие не се бойте. Ще разкрия всичко, когато му дойде времето. Нямам претенции за този случай — той ще бъде ваш при условие, че правото на *denouement*^[6] оставите на мен.

— Предложението ви е честно — отвърна Джап. — Ако, разбира се, вашата *denouement* изобщо настъпи! Но бих добавил, че сте прекалено мълчалив, същинска риба. — Поаро се усмихна. — Е, довиждане. Отивам в Скотланд Ярд.

Той се отдалечи, а Поаро даде знак на едно такси.

— Накъде сега? — попитах аз с живо любопитство.

— В Челси, при семейство Дейвидсън.

И Поаро даде адреса на шофьора.

— Какво мислите за новия лорд Кроншоу? — попитах аз.

— А какво казва за това добрият ми приятел Хейстингс?

— Инстинктът ми подсказва, че не трябва да му имаме доверие.

— Вие мислите, че той е „лошият вуйчо“ от разказите и романите, а?

— А не е ли такъв?

— Аз пък мисля, че той беше крайно мил към нас — отговори незаангажиращо Поаро.

— Защото има своите причини, затова! — отсякох аз.

Поаро ме погледна, поклати тъжно глава и измърмори нещо, което ми прозвуча като „никаква методичност“.

Семейство Дейвидсън живееше на третия етаж в един блок. Мистър Дейвидсън не беше вкъщи, както ни казаха, но мисис Дейвидсън беше налице. Въведоха ни в дълга стая с нисък таван и крещящи ориенталски завеси. Въздухът беше застоял и потискащ, изпълнен с тежката миризма на ароматни китайски пръчици. Мисис Дейвидсън дойде при нас почти веднага — дребно, приятно същество, чиято крехкост би изглеждала вълнуваща и много привлекателна, ако не беше злобният и пресметлив поглед на бледосините ѝ очи.

Поаро обясни нашата връзка със случая и тя поклати тъжно глава.

— Бедният Кронч... бедната Коко! Ние толкова я обичахме и смъртта ѝ е ужасна покруса за нас. Какво желаете да ме питате? Нима отново трябва да си припомням онази ужасна нощ?

— О, мадам, повярвайте, че не бих си позволил да терзая чувствата ви без нужда. Инспектор Джап вече ми събщи най-важните неща. Аз просто искам да видя костюма, който сте носили на бала онази нощ.

Дамата остана малко изненадана и Поаро продължи със същия любезен тон:

— Вие разбирате, мадам, че аз работя по системата на моята страна. Там ние винаги „възстановяваме“ престъплението. Опитвам се да получа истинска *representation*^[7] и вие разбирате, че костюмите са от съществено значение.

Мисис Дейвидсън продължи да гледа с известно съмнение.

— Чувала съм за възстановяване на престъплението, разбира се — отвърна тя. — Но не знаех, че държите толкова на подробностите. Добре, ще ви донеса облеклото си.

Тя напусна стаята и се върна почти незабавно с фини одежди от бял и зелен атлаз в ръка. Поаро ги взе, разгледа ги и ѝ ги върна с поклон.

— *Merci, madame!* Виждам, че сте имали нещастieto да изгубите един от зелените си помпони, той е бил ей тук, на рамото ви.

— Да, скъса се по време на бала. Аз го взех и го дадох на бедния лорд Кроншоу да ми го запази.

— Това след вечеря ли беше?

— Да.

— Малко преди трагедията може би?

Слаб израз на тревога се появи в бледите очи на мисис Дейвидсън и тя побърза да отговори:

— О, не... дълго преди това. Но всъщност много скоро след вечерята.

— Разбирам. Е, това е всичко. Няма да ви безпокоя повече. *Bonjour, madame.*

— Хм, ето обяснението на загатката със зеления помпон — рекох аз, като излязохме от сградата.

— Питам се дали е така — отвърна Поаро.

— Какво искате да кажете?

— Видяхте ме да оглеждам дрехата, нали, Хейстингс?

— Да. И какво?

— *Eh bien*, помпонът, който липсваше, не е бил откъснат, както заяви дамата. Напротив, бил е *отрязан*, приятелю, отрязан с ножица. Нишките бяха съвсем равни.

— О, Господи! — възкликнах аз. — Става все по-заплетено.

— Тъкмо обратното — каза спокойно Поаро, — случаят става все по-прост.

— Поаро — извиках аз, — някой ден ще ви убия! Навикът ви да представяте всичко като много просто е ужасно досаден!

— Но когато го обясня, *mon ami*, не става ли винаги много просто?

— Да, но това толкова дразни! Винаги ми се струва, че и аз съм могъл да разреша случая.

— Наистина сте могъл, Хейстингс, наистина. Само трябва да поемете риска да подредите идеите си! Без метод...

— Да, да — изрекох бързо аз, защото знаех, че красноречието на Поаро ще се развихри, ако не прекъсна навреме любимата му тема. — Кажете ми, какво ще правим още? Наистина ли се готвите да възстановите престъплението?

— Едва ли. Можем да приемем, че драмата е приключила, но аз предлагам да добавим към нея една... арлекиниада, да?

Следващият вторник беше денят, определен от Поаро за изпълнение на загадъчното представление. Подготовката силно ме заинтригува. В единия ъгъл на стаята беше издигнат бял параван, а от двете му страни имаше тежки завеси.

След това се появи човек с някакъв осветителен апарат, а накрая — и група представители на театралното съсловие, които се затвориха в спалнята на Поаро, която трябваше да изпълнява ролята на съблекалня.

Малко преди осем часа пристигна и Джап в доста кисело настроение. Долових, че официалният детектив едва ли одобрява плана на Поаро.

— Малко е мелодраматично, като всичките му идеи. Но тук, в квартирата му, идеята му не може с нищо да навреди и, както казва

той, може дори да ни спести доста неприятности. Той прояви доста находчивост по този случай. Аз, разбира се, бях поел по същата следа... (почувствах инстинктивно, че Джап злоупотреби с истината тук) но аз обещах — продължи детективът — да му позволя да изиграе положението по свой собствен начин. А! Ето я и публиката.

Негова милост лордът пристигна пръв, придружавайки мисис Малаби, която виждах за пръв път. Тя беше хубавичка, тъмнокоса жена и несъмнено доста нервна. След нея дойдоха съпрузите Дейвидсън. Виждах Крис Дейвидсън също за пръв път. Той беше натрапчиво красив, висок и мургав, със свободните маниери на актьор.

Поаро беше наредил столове за гостите срещу паравана, осветен от ярка светлина. Поаро изгаси всички други светлини и стаята потъна в мрак, като само параванът беше силно осветен. Гласът му прозвуча в тъмнината:

— *Messieurs, mesdames*, съвсем кратко обяснение. Шест фигури една след друга ще се появят пред този параван. Те са ви познати — Пиеро и неговата Пиерета, Пулчинело, шутът с елегантната Пулчинела, красивата танцуваща Коломбина и Арлекин — духът, невидим за човека!

С тези встъпителни думи представлението започна. Всяка фигура, която Поаро бе споменал, минаваше игриво пред паравана, оставаше за миг в неподвижна поза и после изчезваше. Светлините се запалиха и публиката въздъхна с облекчение. Всеки беше нервен, без да знае от какво. Според мен спектакълът бе преминал изключително посредствено. Ако престъпникът беше сред нас, а Поаро очакваше той да се издаде само като види познатата фигура, опитът се беше провалил напълно... както всъщност се предполагаше. Поаро обаче не изглеждаше ни най-малко смутен. Той пристъпи напред сияещ.

— Сега, *messieurs et mesdames*, бъдете така добри да ми кажете един по един какво е това, което току-що видяхме. Ще започнете ли пръв, милорд?

Джентълменът изглеждаше доста объркан.

— Боя се — каза той, — че не ви разбирам добре.

— Кажете ми само какво видяхте.

— Аз... ъ-ъ-ъ... бих казал, че видяхме шест фигури пред един параван, облечени като героите от старата италианска комедия... или... ъ-ъ-ъ... иначе казано, себе си от представлението онази нощ.

— Оставете онази нощ, милорд — намеси се Поаро. — Първата част от думите ви беше това, което исках. Мадам, съгласна ли сте с милорд Кроншоу?

Той се беше обърнал към мисис Малаби.

— Аз... ъ-ъ-ъ... да, разбира се.

— Съгласна ли сте, че сте видели шест фигури, които представляват италианската комедия?

— Да, без съмнение.

— Мосю Дейвидсън? Вие също ли?

— Да.

— Мадам?

— Да.

— Хейстингс? Джап? Всички ли сте съгласни с това?

Той ни огледа последователно, лицето му силно побледня, а зелените му очи напомняха очите на котка.

— И все пак... *вие всички грешите!* Вашите очи ви подведоха... също както през нощта на бала по случай победата. Да „видите“ нещата със своите очи, както казват, не значи винаги, че сте видели истината. Човек трябва да види нещата с очите на разума, да използва малките сиви клетки в главата си! Знайте впрочем, че тази вечер, както и в нощта на бала по случай победата, вие сте видели не шест фигури, а *пет!* Гледайте!

Светлините отново изгаснаха. Една фигура изскочи пред паравана — Пиеро!

— Кой е това? — поиска да знае Поаро. — Пиеро ли е?

— Да — извикахме в един глас.

— Вижте пак!

С бързо движение мъжът свали от себе си широките одежди на Пиеро. В светлината, която озаряваше паравана, застана един блестящ Арлекин! В същия момент се чу вик и шум от съборен стол.

— Проклет да сте — изруга гласът на Дейвидсън. — Проклет да сте! Как се сетихте?

Последва щракане на белезници и спокойният официален тон на Джап:

— Арестувам ви, Кристофър Дейвидсън, по обвинение в убийство на виконт Кроншоу... Всичко, което кажете, може да бъде използвано против вас.

Четвърт час по-късно бе поднесена лека, но изискана вечеря и Поаро, целият просиял, се показва като любезен домакин и отговаряше на нетърпеливите ни въпроси.

— Всичко беше много просто. Обстоятелствата, при които беше намерен зеленият помпон, намекваха на часа, че е бил откъснат от костюма на убиеца. Освободих мислено Пиерета от подозрения (иска се голяма сила, за да забиеш ножа за хранене в тялото на жертвата) и се насочих към Пиеро като извършител на престъплението. Но Пиеро е напуснал бала два часа преди убийството. Така че той можеше или да се е върнал на бала по-късно, за да убие лорд Кроншоу, или... *eh bien*, може да е извършил злодеянието, преди да си тръгне! Беше ли невъзможно това? Кой е видял лорд Кроншоу след вечеря онази нощ? Само мисис Дейвидсън, чиито твърдения, аз заподозрях, са обмислена лъжа, казана, с цел да ме заблуди за липсващия помпон, който тя, разбира се, беше отрязала от собствения си костюм, за да замени помпона, липсващ от костюма на съпруга ѝ. Но тогава появата на Арлекин, видян в ложата в един и половина часа, е била мнима. Миг преди това бях обмислял възможността мистър Белтейн да е виновникът. Но със сложния си костюм беше явно невъзможно той да дублира ролите на Пулчинело и Арлекин. От друга страна, ако прехвърлим съмненията си върху Дейвидсън, нещата стават съвсем прости, защото младият мъж е почти толкова висок, колкото убитият, и освен това е актьор. Но едно нещо продължаваше да ме тревожи. Положително един лекар не можеше да не открие разликата между мъртвец, починал преди два часа, и такъв, който е умрял само преди десет минути! *Eh bien*, лекарят го е забелязал! Само че той не е бил заведен до трупа с въпроса „Откога е мъртъв този човек?“ Напротив, той е бил информиран, че нещастникът е бил жив допреди десет минути и затова само споменал при разследването за неестественото включаване на крайниците на мъртвия, което той не можел никак да си обясни! Оттук нататък доказателствата в подкрепа на моята теория просто заваляха едно след друго. Дейвидсън е убил лорд Кроншоу веднага след вечеря, когато, както си спомняте, е бил видян да го привиква в стаята, където преди това са вечеряли. После тръгва да изпраща мис Кортни, отвежда я до вратата на нейния апартамент (без

да влиза вътре и да я утешава, както твърди, че е постъпил) и се връща с главоломна бързина в „Кълосъс“... но вече като Арлекин, а не като Пиеро — преобразяване, осъществено чрез свалянето на външния костюм.

Вуйчото на починалия се наведе напред със смаяни очи.

— Но ако е така, както твърдите вие — каза той, — той трябва да е дошъл на бала подготвен да убие жертвата си. Какъв мотив би могъл да има изобщо той? Мотивът, ето какво не мога да проумея.

— А! Навлизаме във втората трагедия... тази на мис Кортни. В нея има една малка подробност, която всеки изпуска от очи. Мис Кортни е починала от кокаиново отравяне... но запасът ѝ от наркотика е бил в емайлираната кутийка, намерена при трупа на лорд Кроншоу. Откъде тогава тя е получила дозата, която е предизвикала смъртта ѝ? Само един човек е могъл да ѝ я достави — Дейвидсън. И това обяснява всичко. То се дължи на приятелството ѝ със семейство Дейвидсън и желанието ѝ Дейвидсън да я изпрати до вкъщи. Лорд Кроншоу, почти фанатично настроен против употребата на наркотици, открива, че тя е пристрастена към кокаина, и подозира, че Дейвидсън я снабдява с опиата. Дейвидсън несъмнено отрича това, но лорд Кроншоу решава да изтръгне истината от мис Кортни на бала. Той е готов да прости на нещастното момиче, но положително не е склонен да оневини човека, който живее от търговия с наркотици. Дейвидсън бил изправен пред изобличение и провал. И той отива на бала с намерението да затвори завинаги устата на Кроншоу.

— Тогава смъртта на Коко случайна ли е?

— Предполагам, че е случайна, но умно замислена и осъществена от Дейвидсън. Мис Кортни е била ужасно сърдита на Кроншоу, първо, за неговите упреци към нея и, второ, задето ѝ е отнел кокаина. Дейвидсън ѝ е дал друг кокаин и навярно я е посъветвал да увеличи дозата като предизвикателство към „този противен Кронч“!

— Искам да попитам нещо — обадох се аз. — За нишата и за завесата. Как разбрахте, че те са били използвани?

— *Mon ami*, това е най-простото от всичко. В малката стая влизали и излизали сервитьори, затова очевидно тялото не е могло да лежи там, където било намерено на пода. Трябвало е да има някакво място в стаята, където да се скрие. Аз реших, че това е завеса и ниша зад нея. Дейвидсън е завлякъл тялото там, а по-късно, след като

привлякъл вниманието върху себе си в ложата, го изтеглил обратно на пода, преди да напусне „Кълосъс“. Това е едно от най-сполучливите му действия. Той е умно момче!

Ала в зелените очи на Поаро прочетох безпогрешно неизречените думи: „Но не толкова умен, колкото Еркюл Поаро!“

[1] Знаменит случай (фр.) — Бел.прев. ↑

[2] Нали, приятелю? (фр.) — Бел.прев. ↑

[3] Един хубав случай! (фр.) — Бел.прев. ↑

[4] Господи! (фр.) — Бел.прев. ↑

[5] Точно така! (фр.) — Бел.прев. ↑

[6] Развързка (фр.) — Бел.прев. ↑

[7] Тук: представа (фр.) — Бел.прев. ↑

ЗАСЛУГИ

Имате удоволствието да четете тази книга благодарение на *Моята библиотека* и нейните всеотдайни помощници.

МОЯТА БИБЛИОТЕКА

<http://chitanka.info>

Вие също можете да помогнете за обогатяването на *Моята библиотека*. Посетете **работното ателие**, за да научите повече.